

introitu arcerent: securè illi diplomate Dei nixi, quovis irrepserunt: nec quicquam opis Satellites tulerunt, licet hùc illùc fultibus, & baculis irruerent, ferirent, seseq; circumagerent. Frustrà etiam arx & turris in medio Rheno extrui iussa est, qua piaculum illud includeretur, vana vitandæ divinæ vindictæ spe & persuasione, quasi mures tranare aquas reformidarent. Repentè enim magnis turris in aquas irruerunt, traiecerunt, turrim conscenderunt, superarunt, introierunt, execrandum illum hominem adorti sunt, vellicarunt, tantemq; ab omnibus suis satellitibus derelictam, & frustrà vires humanas implorantem, devorarunt, absumseruntq;.

Præter visibile illud Dei iudicium, occulta alia in thesauris suis Deus asservat, quibus scelera hominum coërcet, quorum causæ abditæ sunt ac nobis incognitæ, captumq; hominum superant: quæ idcirco vel acutissimorum ac doctissimorum medicorum leges & medendi normas rideant ac fallant: Ad quas tamen Christianum medicum attentum esse oportet, ne quid supra vires aggrediatur; atque aliundè remedia petat, quàm ex libris Hippocratis, Galeni, Celsi, Avicennæ, & aliorum.

DE INVIDIA.

Cap. IV.

HAS omnes ambitionis & avaritiæ horrendas deformitates depingere graphicè suscepimus.

C 5

cepi-

*Invidia
monstrum.*

cepimus : quæ tamen parvi utiq; momenti sunt, præ portentoso illo invidiæ monstro, quod longè horribiliore, & magis execranda ceteras vincit pernicië. Tanta enim hæc animi perturbatio est, tot venenis cor absumens, internis ac cæcis ignibus adurens, vel citra rationem & argumentum, quibus superiores carere non videntur, ad suorum motuum speciosam excusationem, ut nullo calamo dignè satis describi aut ratione exprimi possit. Ambitio siquidem virtutis speciem sustinere videtur: avaritia boni alicuius imaginem simulare, quo sibi & posteris consulat: At invidia nihil habet, quod iure facum suæ perturbationi comparet.

Nam quamvis ambitionis & vanæ gloriæ ardore, rapti fuerint Alexander ille Magnus, & Themistocles inter Græcos, excusandi tamen videntur: ille, quod vereretur, ne à patre Philippo semper victore sibi nihil relinqueretur, quo gloriam & famam assequi posset. Hic, quod nihil aliud quàm Miltiadis virtute & trophæis excitatus, ipsius vestigia præclarâq; gesta, non æquare solum, sed etiam superare die nocteq; meditaretur. Siquidem vilem eorum conditionem & abiectam apud omnes sortem animadvertébant, qui nullâ virtutis gloriâ præstitissent, nec ab egregio aliquo facinore ullam sibi famam conciliaissent. Sic voluptas suos motus dulcedinis cuiusdam prætextu excusat: quod in congressu & consuetudine sociorum hilariter vivatur, quod honestius sit eleganti veste, quàm vili & lacera indui, illiberalem & fordidam esse parsimoni-

am.

am. Avaritia his exceptionibus tuebitur se, quod nihil sit calamitosius, nihil turpius, nihil contemptius egestare: summum bonum in divitiarum acquisitione & possessione collocari: & genus & formam à Regina pecunia donari: qua deficiente, omnia simul deficere: à medicis in morbis etiam gravissimis nullum auxilium expectari ab illo qui censu careat. Consanguineis etiam, agnatis & proximis illum esse odiosam, cui curta fuerit vel nulla supellex.

His modis ambitio & avaritia se tutantur. At *Invidia in-
excusabilis.* invidia nihil habet quod opponat in excusationem, si accusetur, nihil quod reclamet, si perturbationum omnium animi foedissima & turpissima esse dicatur: Siquidem superiores motus, ex imbecillitate naturæ emergunt. At invidia ex improbitate nostræ voluntatis nascitur. Natura enim invidiæ usq; adeo horrenda ac portentosa est, ut ex felicitate alterius suam contrahat infortunium, & ex alterius infortunio suam sibi conciliet felicitatem: hic mala mens, hic malus animus, cum prosperæ proximi fortunæ invidetur, & gaudium ex eius mæore comparatur: cum rideretur ex lacrymis eius, & ploratur ex risu eiusdem: cum bonus ex alterius mæore habitus contrahitur: contra cum ex eiusdem pingui habitu tabescit aliquis. In summa conferri potest invidus cum Timone illo Atheniensi *Invidiosæ
comparatio
cum Timo-
ne Athe-
niensi.* ἀγαπᾶ, & fortunæ & felicitatis alienæ osore, omninoq; charitate destitute: quod nihil ingratius animo concipiat, quàm erga homines benevolam ac beneficam Deum se habere, eosq;

*Invidus si-
milis Pro-
metheo.*

cosquè prospère ac feliciter prospiciat degere.
At quem ex suo livore fructum carpit invidus ? ut scilicet alter fiat Prometheus , cuius cor à vulture acerbissimis , iisq; asiduis cruciatibus eroditur & vellicatur : ipsum theatrum , ipsum supplicium , ac simul sui fiat carnifex : cui tabes illa instar hircinis sanguinem exhauriat , medullas exsiccat , ossa absumat , ut macie , pallore , squalore , & habitu corporis prorsus deformi & horrido *αὐχέντιον* potius quàm hominem referat. Quod utiq; vitium , atq; horrendum malum pulcrè depinxit poëta his versibus :

*Livor tabificum malis venenum,
Intactas vorat ossibus medullas,
Et totum bibit artibus cruorem,
Quum quisquis furit invidetq; , sorti
Vi debet, sibi pœna semper ipse est.*

Hic aliquos istorum Cenforum , qui mihi semper obstrepunt , & calamum meum in se exacuant , ac argumentum suppeditant patefaciendæ suæ immoderatæ invidiæ , cum omnibus eiusdem proprietatibus & effectis , perbellè depictos mihi videre videor , in quos utiq; cum acerbius calamo nostro decrevissem invehi , & suis genuinis coloribus eos delineare , communicassemq; cum illustrissimo viro , & ex regni huius primoribus primario , consilium meum : Sapienter & graviter , ut prudentia , consilio , & gravibus sententiis refertus est , respondit in hæc verba : Conquereris , inquit , de iis quæ non possunt non esse tibi laudi , & in trophæum præclarum concedere. Si enim invideris , hæc certissima nota est ,
aliquid

aliquid in te esse præclarum & laudabile, cui invidetur & quod æmulatione dignum sit: simulq; addidit hoc Diogenis apophthegma, qui homini apud illum de livore & odio quorundam, quo incessabatur exoptulanti, hoc aperuit consilium: ut scilicet in ultionem inimicorum inceptum virtutis cursum fortiter & alacriter persequeretur, nec eum abrumperet: ut quæ certissima sit via ad vindictam de illis sumendâ, qui hoc nomine sese perpetuò excruciant, & intimas cordis partes sensim & assiduè exurunt. Maiore siquidem invidi cruciatu torquentur virtutibus conspectis in eo, quem imitari nequeunt, quàm si fustibus & armis ab hostibus impeterentur.

Fusio rem de his tractationem Theologis relinquam, cum ea sint mera animi pathemata, cuius illi curam gerunt: transeamusq; ad alias quatuor perturbationum animi species, quæ restant excutiendæ, utpote quæ propiùs corpus attingant, ipsumq; conturbent, ut inde magna sanguinis humorumq; aliorum oriatur perturbatio, quæ intestinum bellum, & furiosos insultus prorsus in corpore excitet. Hinc variis agitantur ægritudinum procellis, quarum nulla haberi possit, præterquam à sagacissimo & peritissimo Medico, cognitio, nec turbarum eiusmodi compositio, aut extinctio.

DE AMORE VENEREO.

Cap. V.

Q V A E